VELKÁ
DOBRODRUŽSTVÍ

Ze Slatiňan na Kočičí hrádek

GPS souřadnice: 49.9233131, 15.8099035

Praktické informace

Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Lehká trasa se spoustou zajímavých zastávek. Doporučujeme vzít si do batůžku něco k pití. Výlet je možné jet s kočárkem (pokud by vám nevyhovoval povrch Vilemíniny stezky, můžete tuto část objet po silnici). Kola a pejsci nesmí do zámecké zahrady (placená část), na zbytku trasy jsou vítáni (psíci na vodítku).

Vzdálenost od Prahy: 120 km. Slatiňany najdete v Pardubickém kraji. Z hlavního tahu od Pardubic přes Chrudim a dále na Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod. Od Chrudimi jsou vzdálené 2 km.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: Oficiální placená parkoviště: vedle restaurace U Zámku (10 Kč/h), u hřebčína V Kaštance (20 Kč/2 hod, 50 Kč/den). Veřejná parkoviště jsou také u kruhového objezdu a u zdravotního střediska.

Možnost občerstvení: Hned u parkoviště pod zámkem je restaurace *U Zámku*. V otvírací době Švýcárny se můžete osvěžit u pokladny (káva, voda, sušenky). Půl kilometru od Kočičího hrádku je restaurace *Monaco* s vnitřním i venkovním posezením a dětským hřištěm.

WC: Zpoplatněná na parkovišti V Kaštance, na zámku, v restauracích a ve Švýcárně. Všechna otevřena dle otvírací doby objektů.

Ubytování v okolí Slatiňan: https://www.megaubytko.cz/slatinany

Zámek Slatiňany (bližší informace na www.zamek-slatinany.cz)

Otvírací doba
duben + říjen / so–ne: 10.00–15.00
květen + červen + září / út–ne: 10.00–16.00
červenec, srpen / út–ne: 9.00–17.00

Vstupné:

Okruh Letní sídlo Auerspergů: základní vstupné 180 Kč, snížené vstupné 140 Kč, děti od 6 do17 let 50 Kč, děti do 6 let zdarma.

Okruh Zámecká zahrada: Polovina zámeckého parku, kudy vede výlet s tajenkou, je volně přístupná. Přikoupit si můžete vstup do zámecké zahrady: jednotné vstupné 50 Kč, děti do 6 let zdarma.

Další okruhy: Celým zámkem, Pokrok nezastavíš, Království za koně.

Švýcárna (bližší informace na www.svycarna-slatinany.eu)

Otvírací doba

KVĚTEN–SRPEN
pondělí – zavřeno
úterý až neděle 9:00–17:00

DUBEN, ZÁŘÍ, ŘÍJEN
pondělí – zavřeno
úterý až neděle 9:00–16:00

Vstupné:
dospělí 100 Kč, děti (4–15 let) + senioři – 50 Kč, rodinné – 220 Kč

Nejbližší další výlet od agentury Velká dobrodružství: Kutná Hora, kostnice v Sedlci, zámek Žleby, zámek Kačina, Doubrava.

Trasu pro vás prošla: Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali: sourozenci Adam a Lenka z Pardubic. Na výlet šli s babičkou a dědečkem.

Postřehy dětí:
Áda (6 let): „Vylezl jsm na Kočičí hrádek a také jsem si pohladil koníčka.“
Léňa (9 let): „Babička mi vyprávěla, že tady jezdila na koních, a také mi ukázala zámek. Viděli jsme kočičky a také hezké hřiště pro děti, kde bylo všechno koníčkové.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

tento výlet se bude líbit milovníkům zámků, princezen a koní. Zveme vás totiž ke krásnému zámku Slatiňany, do jeho parku a také stájí. Ukážeme vám Kočičí hrádek, který nechala pro své děti postavit kněžna Vilemína Auerspergová, provedeme vás krásným parkem s dětským hospodářstvím, kolem starokladrubských vraníků a také ke Švýcárně. Budete hledat tajné nápisy na stěnách a skryté šifry na sochách….

Přestože trasa nevede nijak složitým terénem, je poměrně časově náročná. Po celé její délce je totiž mnoho atraktivních míst, které děti upoutají, a vy tak na nich strávíte více času. Klidně celý den. :)

Tento výlet vznikl na objednávku a s velkou pomocí paní poslankyně Parlamentu ČR Mgr. Jany Hanzlíkové, která Pardubický kraj a toto místo velmi dobře zná a ráda by ho představila novým výletníkům. Právě díky ní a jejímu finančnímu daru je výlet pro všechny ZDARMA! :)

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou vede kolem krásného zámku, ve kterém žilo s maminkou kněžnou Vilemínou pět dětí – princů a princezen. Rádi jezdili na koních, a tak koníky uvidíte skoro všude. V zámku visí jejich obrazy, v parku mají sochy, a dokonce se tu i živí prohánějí v ohradách. Krásnou zastávkou je také Kočičí hrádek, kde si můžete hrát jako princezny a princové, pro které kněžna Vilemína nechala hrádek postavit.
Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou.

Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Ze Slatiňan
na Kočičí hrádek
a ještě dál
START
CÍL
T. G. Masaryka
kostel sv. Martina
zámek Slatiňany
hřebčín
Zámecký park
Na Lánech
Kočičí hrádek
Švýcárna
Vrchlického tramvaj
rozhledna u Chrudimi
Monáco
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

Doplňovačka

Jdeme na to:

Náš výlet začíná na parkovišti u restaurace *U Zámku*. Jakmile si nasadíte si batůžky a utáhnete tkaničky, přejděte opatrně silnici před sebou a vydejte se alejí k zámku. Cesta není složitá, všude jsou ukazatele.

Poznáte, které stromy tvoří krásnou alej? A co lze vyrobit z jejich květů? Moc dobrý čajíček, který vám určitě maminka vaří, když máte teplotu.

Zkuste najít na prvním stromě plíšek s číslem 5-033. Copak asi znamená?

Kolik stromků v aleji napočítáte?

Přibližně po 150 krocích (my je počítali!) narazíte na kostel svatého Martina. Je ze 14. století, ale v 19. byl přestavěn v duchu romantismu Františkem Schmoranzem.

Máme tady nějakého Martina nebo Martinku? Pokud ano, můžou právě oni jako první zkusit odpovědět na první dnešní otázku.

Pár metrů před kostelem totiž napravo stojí morový sloup. Je na něm Ježíš, který drží v ruce kouli s křížkem.

1. **Jakou má křížek barvu?**

Sloup nechali zhotovit rytíř Jaroslav Puchart z Voděrad a jeho manželka na znamení vděčnosti za ukončení morové epidemie, která v městečku řádila a zemřelo na ni 77 lidí. Poté, co se slatiňanský pán s úředníky a poddanými vydal do Chrudimi k zázračnému obrazu sv. Salvátora k vykonání pobožnosti, nákaza zázračně pominula.

Dokáže někdo přečíst latinský nápis pod sloupem? Je to těžké. Zkuste tedy na nápisu najít písmenka, která máte ve jméně. To už by mělo jít a možná své jméno poskládáte celé.

(Český překlad tohoto textu je: *K věčné poctě všemohoucímu Spasiteli, velikému Bohu spásy a Pánu našemu sem podle slibu oba manželé tuto sochu postavit dali 6. února 1683. Chraň nás, Pane, neboť v Tebe doufáme.)*

Najděte nyní naučnou tabuli s nápisem *Socha sv. Jana Nepomuckého.*

Vidíte na ní někde znak města?

V horní části je černý kůň ve skoku se zlatým uzděním a pod ním je písmeno *A*.

Tipnete si, proč tam písmenko *A* je?

A značí Auerspergy, šlechtický rod, který vlastnil zdejší panství. V roce 1942 však vymřel po meči. (Když rod vymře po meči, znamená to, že skoná jeho poslední mužský potomek.)

2. **Opište nápis pod znakem na naučné tabuli.**

Když zvednete hlavu, uvidíte, že kostel se zámkem spojuje uzavřená chodba. To, aby panstvo mohlo chodit na bohoslužby pěkně pohodlně v bačkůrkách, možná i v nočních košilích. Asi…

Také se vám někdy stane, že vyrazíte do nebo ze školy či školky v bačkůrkách? Nám se to bohužel několikrát stalo. Děti to nesly dobře, ale my, rodiče, co jsme si na botách omylem nechali cestou do práce modré návleky ze školky, jsme byli ostatním lidem trošku pro smích. :)

Spočítáte, kolik má chodba oken? Je tady někdo, komu je právě tolik let? Nebo aspoň přibližně tolik.

Projděte pod chodbou a zahněte k jižní straně kostela. Do fasády jsou tady zazděné velké kameny, do kterých je něco vytesáno. Přečtete to? Nám se to nepodařilo, přestože je nápis česky. Víme ale, že jsou to přibližně 400 let staré náhrobní kameny. Najděte náhrobek, na kterém vyobrazený človíček a přesýpací hodiny. A ještě něco pod ním. Co to je?

Znáte ještě jiné způsoby měření času? Přesýpací hodiny už asi doma neobracíte, že?

Teď se otočte a vydejte se do zámeckého parku. Hned na rozcestí si můžete areál prohlédnout na mapě. Je rozdělen na dvě části.

Po levé straně vidíte žlutý zámek s černou střechou, na který navazuje knížecí zahrada. Vstup do této části je placený (zahrada 50 Kč, děti do 6 let zdarma). V zámku se na prohlídce dozvíte, jak pohodlně a moderně bydlela knížecí rodina Auerspergů na přelomu 19. a 20. století. Už tehdy měli elektřinu, množství koupelen a toalet, centrální vytápění, rozvody teplé vody, lednici a moderní kuchyni i kotelnu. Jak rád říká pan kastelán: „Takový rodinný dům 100 + 1."
V zámku uvidíte mnoho krásných věcí. Kníže František Josef a kněžna Vilemína měli pět dětí. Musely se učit – stejně jako vy –, takže na zámku uvidíte nejen jejich pokojíčky, ale také školní učebnice a sešity. Samozřejmě si děti rády hrály. V zahradě měly postavený domeček pro panenky, jezdily na vozících tažených oslíkem a kluci bojovali jako rytíři. Speciální bylo dětské hospodářství v zámecké zahradě. Tam se děti učily, jak se starat o drůbež, pěstovat zeleninu, vařit. Vajíčka od slepiček mohly prodávat do zámecké kuchyně. Co dobrého byste si z vajec od knížecích kuchařů nechali uvařit vy?

Už jste se vrátili z prohlídky zámku či parku? Nebo si je necháte na později? To je na vás.

My se každopádně vydáme podél černého kovového plotu zámecké zahrady. Na první křižovatce zahneme doprava směrem k hřebčínu. Cestou hledáme památný kámen. Je na něm napsané jméno anglického trenéra dostihových koní, který pracoval pro knížete Františka Josefa ve stájích, ke kterým se půjdeme podívat. Kdo nenajde kámen, určitě objeví tabulku u domečku, kde trenér žil.

3. Jaké je příjmení trenéra koní?
Proslulý trenér měl na starosti koně ustájené ve velmi moderních stájích. (Dokonce měli k dispozici mycí boxy s teplou vodou.) Jeho práce přinášela vynikající výsledky. Jeho svěřenec polokrevník Dennis dokonce vyhrál Velkou pardubickou. Bylo to o to větší vítězství, že trenér jako mladý jezdec kdysi jel úplně první Velkou pardubickou. Jenomže se mu stala osudnou. Jeho klisna Clementine upadla při přeskoku 16. překážky zvané Kamenná zeď, mladý žokej s ní – a vážně si zranil krční páteř. A bylo po kariéře v sedle. Úraz způsobil trenérovi trvalé následky a po celý další život trpěl strnutím šíje. Nemohl otáčet hlavou, ale koním a dostihům zůstal věrný. Populární anglický trenér zemřel náhle na infarkt v roce 1924.
K hlavní budově popojděte kousek po pěšince.

Vidíte někde na fasádě číslice? To je rok, kdy byly stáje postavené. Kdo z vás byl v té době na světě? :)

Nad letopočtem je nápis.

4. Opište z něj první slovo.
Teď možná dospělákům vrtá hlavou, že je jim budova povědomá. Prozradíme, že se tady natáčel film *Smrt v sedle*. A taky seriál *Dobrá voda*. Kdo z rodičů si vzpomíná na mladého Ladislava Mrkvičku a ještě mladšího Lukáše Vaculíka? Které mamince visel plakát „Lukyho" v dětském pokojíčku? :)

Obrovskou fotku z natáčení můžete vidět v altánku ve Švýcárně. Tu si nemůžete nechat ujít!

Teď už si ale trošku zašlapeme – projdeme si park. Cesta nás vede kolem bílé kruhové jízdárny, kde poklusává černý kůň. Je to starokladrubský vraník, plemeno, které dnes ve stájích chovají.

Řadí se mezi barokní plemena koní. Má španělsko-neapolský původ a byl vyšlechtěn pro ceremoniální účely panovnických dvorů. Plemenní hřebci jsou ustájeni v prostorných boxech, plemenné klisny bez hříbat jsou na vazných stáních, klisny s hříbaty v boxech nebo ve volné stáji. Ve výcvikovém středisku se provádí trénink hřebců a klisen pod sedlem a v zápřeži. Doba studií končí zkouškami výkonnosti.

Kdo by si chtěl půjčit nějakého koníka na vyjížďku? A kdo by byl nejradši, kdyby za něj odklusal celý výlet?

Znáte nějakou pohádku o koních? Co třeba tu o tom, který má zlatou hřívu? Jak se jmenoval chrabrý jinoch, jehož nejlepším přítelem byl také koník a který musel předstírat, že je němý?

A nesmíme samozřejmě zapomenout na Juráška. Ve které pohádce vystupoval? Napovíme…

Kdepak ty, ptáčku, hnízdo máš?
Skrýš a zázemí
Vždyť ještě léčky málo znáš
Málo zdá se mi

Hej, břízo bílá, skloň se níž
Dej ptáčku náruč svou a skrýš
Já pak můžu jít a v duši klid
Můžu pak mít...

Pro paní poslankyni, Janu Hanzlíkovou, která si u nás pro vás tento výlet objednala, jsou Slatiňany srdcovou záležitostí. Patří do jejího rodného kraje, kousek od nich se narodila a bydlela, nyní zde má chalupu. Trasu pro vás sama navrhla, protože ji dobře zná. Sama ji se svými dětmi procházela, když byly malé. Hlavně její dcera milovala koně od malička, takže tady byla celá rodiny tzv. „pečená vařená“. :)

Přibližně v půlce parku narazíme na křižovatce na stromy zasazené do skupinky, aby v budoucnu vytvořily hájek. Víte, jak se jmenují?

5. Jak se jmenuje strom?
Jsou to jediné jehličnany, kterým na podzim opadávají jehličky. Jmenují se podle jedné krásné barvy. Stejné, jakou má například letní nebe bez mráčků. Ať jsme ale koukali sebevíc, na stromech jsme ji neviděli. Už víte? Zapište název stromu a pak už za chůze zkuste vyjmenovat, co má v přírodě tuhle krásnou barvu.

Blížíme se ke konci zámecké zahrady. Prolezeme brankou… Pozor, je úzká, ať se nebouchnete! Chyťte se rodičů za ruce a opatrně přejděte silnici. Tenhle úsek cesty je nebezpečný, tak dávejte velký pozor!

Na druhé straně uvidíme směrovku, která nás navede na Vilemíninu stezku. Jdeme doleva. Golfky tudy neprojedou, ty musejí jet po asfaltce. Sejdeme se s nimi u Švýcárny asi tak za 15 minut.

Najděte cedulku s nápisem *Vilemínina stezka*.

6. Opište druhé slovo z posledního řádku.

Na stezce kolem ohrady narazíme na zábavný kvíz. Dokážete zodpovědět všechny otázky? Nám i dětem z našeho testovacího týmu se to podařilo.

My pro vás ale máme jinou hádanku. Po levé straně je krásný velký starý sad. Jak se jmenují stromy, které v něm rostou? Poradíme vám, že podle ovoce, které plodí. Je v České republice nejoblíbenější, v průměru ho každý z nás sní 25 kilogramů za rok! Pořád nevíte? Co se dává do štrúdlu? :)

Vidíte na pěšině červeně označené kameny? Myslíte si, že jsou tak označeny kvůli jezdcům na koních? Nebo snad kvůli kolům? Který je největší? Kdo o něj zakopnul? :)

Na konci Vilemíniny stezky opatrně přejdeme cestu. Hned naproti najdeme další úzkou stezku. Vyvede nás na asfaltku vedoucí ke Švýcárně, která je 200 metrů před námi.

Tenhle krásný dům si nechala přestavět knížecí rodina Auerspergů ze staré hájenky, aby měla kde posedět a pobýt, když se vydala na delší procházku do přírody. Myslivna byla postavena roku 1839 a sloužila jako objekt k občasnému pobytu panstva v přírodním prostředí. I když se jí tedy říká myslivna, žádný myslivec se v ní nejspíš nikdy neohřál, natož aby v ní třeba „myslil“. Přestavba proběhla na popud majitele slatiňanského panství Vincence Karla z Auespergu v roce 1847. Jako vzor sloužila horská salaš ve švýcarských Alpách. Proto se také domu říká Švýcárna. Jiný důvod není, protože tu nikdo nikdy nejódloval a čokoládu i hodinky byste tu také hledali marně. Natož nějakého Švýcara.

Ve Švýcárně se dnes nachází **muzeum starokladrubského vraníka**, které je částečně interaktivní. Můžete třeba zkusit nasadit uzdu koníku Švýcárkovi, řídit kočár a zajezdit si na největším plyšovém koni u nás, který uveze i mamku nebo taťku!
Před Švýcárnou stojí domeček na vysoké nožce. Jak se jmenuje? Říká se mu podle ptáčků, kteří na něm sedí a bydlí v něm. Poznáte je? Pomáhali Popelce…

Také zde můžete vidět sovu, kterou si také pamatujete ze stejné pohádky. Kdo ji najde první? Jak se sova jmenovala?

7. Jak se jmenuje plod, ve kterém byly ukryty Popelčiny šaty?
Víte, jak se říká vozu před domem? Poradíme, že podle jedné pracovní pomůcky, po které se dá lézt do výšky.

Tenhle přívěs, který tahali nejen koně, ale i krávy, se kdysi používal k přepravě sklizených snopů obilí, sena, slámy. Prostě hlavně toho, co bylo poměrně lehké, ale bylo toho hodně. Náklad lidé navršili do velké výšky, převázali třeba provazem – a jelo se. Občas se na něm svezly i děti.

Od Švýcárny už je to ke Kočičímu hrádku kousek. Jdeme po cestě nahoru a doprava. Sledujeme zelenou značku. Když napneme uši, uslyšíme křik a smích ostatních dětí, které si v hrádku hrají. Tak pospěšme, ať se k nim můžeme přidat.

K tomu se můžeme naučit jednu kočičí říkanku. Kdo to stihne, než uvidí věžičku Kočičáku?

Naše kočka strakatá,
měla čtyři koťata.
Jedno mourek, druhé bílé,
třetí žluté, roztomilé.
A to čtvrté strakaté,
po mamince okaté.

A ještě jeden hezký příběh se k tomuto místu váže.

Paní Jana Hanzlíková v těchto místech před 7 lety našla maličké mourate koťátko, které někdo vyhodil do příkopu. Vzala si ho domů, a protože to byla kočičí holčička, dostala jméno Viky. Stále je to tak rodinný parťák a člen poslančiny rodiny.

A jsme tady. Nebolí vás nožky? Pokud ne, můžete zámek prolézt odshora až dolů a zahrát si na princezny a rytíře.

Najděte naučnou tabuli s nápisem *Kočičí hrádek*. Hned nahoře je obraz, na kterém je mnoho koní na vyjížďce panstva. Jeden z koníků (ten v popředí) má jinou barvu než ostatní.

8. Jakou barvu má kůň na na obraze?

Až si pohrajete, vydejte se po zelené značce do mírného kopce směrem vzhůru. Opatrně, ať nezakopnete, je to tady samý kořen. Skoro se zdá, jako by vás chtěly chňapnout za nohu. To už bychom ale byli spíš v hororu než v pohádce…

Kolem vás jsou téměř samé listnaté stromy. Poznáte nějaké?

Přiznejte se: Komu se plete buk s dubem? Jaký je mezi nimi rozdíl? Autorce výletu se tyhle stromy pletly celé dětství. Stejně jako ženit se a vdávat nebo levá a pravá ruka. Zvedněte levou ruku a odpovězte na otázku:

Jak se jmenuje plod dubu?

Plody dubu jsou stejně jako plody jírovce (kaštanu) přirozenou a významnou potravou lesní zvěře. Jediný dub jich může ročně může zvířátkům nadělit až 50 000. Obsahují vysoké množství taninu (tříslovin), který je chuťově velice hořký. Proto se jimi zvěř nepřejídá, takže ji nebolí bříško ani nemívá jiné zažívací potíže, které by po pořádném napucnutí těmito plody hrozily.
V dobách bídy a nedostatku potravy lidé z plodů dubu dokonce mleli mouku, ze které se připravoval chleba. Plody se nejprve sušily, po vylouhování a zbavení hořkosti ve vápenné vodě pražily. Pak se semlely na mouku. Známou pochutinou té doby je rovněž „žaludová káva“. Kdo by si dal? Je zaručeně bezkofeinová! :)

Víte, který loupežník používal žaludy jako náboje do pistolky? Žil v lese Řáholci, který odsud není zas až tak daleko… Pěšky byste do něj došli tak za dva dny. Ale i tam vede jeden z našich výletů s tajenkou, takže když si tam zajedete, neztratíte se.

Jak se jmenoval loupežník? A jak se jmenovali jeho žena a synek?

POZOR! Teď si vyzkoušíme, jak jste zatím dávali na tomto výletě pozor.

9. Jak se křestním jménem jmenovala kněžna, která nechala postavit Kočičí hrádek?

Pocházela ze starobylé rodiny Kinských. Sňatek s knížetem F. J. Auerspergem uzavřela 10. 1. 1878 ve Vídni. Z manželství se narodilo 5 dětí, poslední byl Ferdinand, který zemřel v roce 1942 v 55 letech, čímž vymřel rod Auerspergů po meči. Víte, co to znamená? Už jsme si to říkali… Že už nezbyl žádný mužský pokračovatel rodu.

Kdo z vás je mužským pokračovatelem rodu?

A kdo z vás je pokračovatelem rodu po přeslici? :) A víte vůbec, co je přeslice?

Výborně! Už jsme jen kousek od rozcestí *Nad Monakem*.

Vzpomenete si, jak se jmenuje město, ve kterém se nacházíme?

A tipli byste si, jak jeho jméno vzniklo?

Název města Slatiňany je odvozen od slatí, uprostřed kterých původní osada vznikla. Ve Slatiňanech se ovšem vypráví i pověst o chasníkovi, co honil s dřevěnou tyčí divokou svini a křičel: „S latí na ni!“
Až tedy budete někde něco křičet tak nahlas a výrazně, že by si to vaše okolí mohlo zapamatovat, pozor na to! Třeba by pak po vašich výkřicích mohli místo pojmenovat. (Ovšem takové Běždoháje by třeba nebyly špatné, že?)

Je nám jasné, která teorie se vám líbí více. :)

Na chvilinku se zastavte u rozcestníku *Nad Monakem* a zjistěte:

10. Jak se jmenuje pár kilometrů vzdálená rozhledna?

Je zvláštní, dřevěná (hlavně z modřínu a schodiště z dubu) a se zajímavým osudem. Hned po postavení v roce 2008 ji zničila vichřice a musela být obnovena. Je celodřevěná, jen s minimem kovových spojovacích prvků. Snad proto na ni smí jen 6 lidí a jen na vlastní nebezpečí.

Jmenuje se stejně někdo z vás? Pokud ano, tak nemusí udělat dřep. Zbytek výletníků udělá hned tři! :) Aby si procvičil klouby na případný výstup.

Pokud máte chuť se na ni jít podívat, my vám rozhodně bránit nebudeme. Je to ovšem „zacházka“ tak na hodinu.

Sejdeme se pak zase tady, odkud se jde na Monaco.

Rozhledna je unikátní stavba z dílny ing. arch. Martina Rajniše s atypickou konstrukcí trojbokého komolého jehlanu.

Víte, jak vypadá jehlan? Namalujte ho klacíkem do hlíny. Komolý jehlan z něj vyrobíte, když mu ufiknete špičku.

Uvnitř rozhledny se nachází točité schodiště se 78 schody a je z ní nádherný výhled na Železné hory, velkou část Polabí, Orlické hory a Krkonoše, za dobré viditelnosti i na Jizerské hory, Ještěd a Kralický Sněžník. Kousek od rozhledny najdete lanové centrum, dětské hřiště a obslužný domek s občerstvením.

Od rozcestí nyní pokračujeme po šipkách z kopce směr Monaco. Nepřipomíná vám název něco? A co rodičům? Je to knížectví u krásného moře. Ráj hazardních her nejbohatších z bohatých a dějiště formule 1 – Velké ceny Monaka. Tipnete si, jak je velké a kolik v něm bydlí lidí? Schválně, kdo bude nejblíže…

Celé knížectví je vlastně městským státem o rozloze 1,95 km². Jeho rozměry 3,5 km × maximálně 1 km je staví do pozice druhého nejmenšího státu na světě. Žije tu 32 000 obyvatel, takže hustota obyvatelstva dosahuje neuvěřitelných 16 620 osob na km²! A to 20 % území tvoří moře! Obývané je především Francouzi a Italy, neboť jen 7 500 lidí má tu výsadu mít monacké občanství.

Knížecí rod Grimaldiů si však přes veškeré své pravomoci a výhody neužívá příliš štěstí. Pronásleduje ho totiž tzv. monacká kletba. Ta říká, že příslušníci tohoto rodu nikdy nepocítí manželské štěstí. Historie to pouze potvrzuje. Ve chvíli, kdy se již zdá, že je kletba překonána, přijde katastrofa či zásadní obrat. Rodiče asi znají osud monacké kněžny Grace Kellyové a ani současné manželství knížete Alberta není zrovna idylické…
Teď budeme mít šanci zjistit, zda kletba nepůsobí také v Monacu v Pardubickém kraji. (Monaco jako Monako, že! Sejmutí monopostem nehrozí, hazard taky ne, tak snad jedině to manželské neštěstí.) Ano, přicházíme k restauraci Monaco, která má za sebou rovněž zajímavou historii.

Na hospodářské výstavě v Pardubicích byl v roce 1903 vystaven pavilon tesařského mistra ze Slatiňan Antonína Štástky. Tento pavilon zakoupil majitel pily ve Slatiňanech Josef Drobílek. Na jaře 1904 ho postavil u lesa nad Škrovádem a od 15. května zde otevřel restauraci, která byla celá dřevěná. Podnik nazval Drobílkova restaurace Na Podlesí. O 6 let později ji přemístil na dnešní pozemek. To už se však jmenovala Monaco, protože se tu provozovaly hazardní hry. Do dnešních dnů prošla mnoha úpravami, ale prosklená část s věží byla zachována. Od roku 1951 v bývalém hnízdě hazardu hospodařila JEDNOTA. V roce 1991 bylo Monaco vráceno původním majitelům a po různých modernizacích nabylo dnešní podoby.

Vy se tu teď můžete občerstvit. A také je zde perníková chaloupka, tu ale k jídlu nedoporučujeme.

Kdo najde Jeníčka? Kdo Mařenku? A kdo babici?

Všimli jste si, že má v chaloupce lékárničku? A sušené houby? Kdo vyskakuje z hodin na klíček? To je, co! :)

Vracíme se k zámku, a to směrem doleva po žluté turistické značce. Přivede nás až na Vrchlického návrší.

Najděte u pomníku cedulku, přečtěte ji a…

11. Opište jméno měsíce, které je zde zmíněno.
Každé léto mezi roky 1890 a 1909 trávil spisovatel Jaroslav Vrchlický ve Slatiňanech univerzitní prázdniny. Při dlouhých procházkách si oblíbil návrší nad třešňovým sadem, odkud je nádherný výhled do celého kraje.

A není tu jen výhled! Na skalnatém vršku stojí také gotický sloup Panny Marie. Nechala ho zde postavit kněžna Gabriela Auerspergová, která se v těchto místech ráda procházela. Sama načrtla skicu sloupu a v září 1852 položila jeho základní kámen.

Ke skalnatému návrší nad Slatiňany se váže i jedna historka. Za nevolnického povstání v roce 1775 měli v těchto místech nespokojení sedláci zastavit kočár kněžny Vilemíny Auerspergové. Donutili kněžnu vystoupit. Chtěli ji vzít jako rukojmí a vyměnit za splnění svých požadavků. Kněžna se sedláky vyjednávala, trvali ale na svém a hlasitě se dožadovali svobody. Z davu však nečekaně vystoupil stařík a kněžny se zastal. Připomněl rozzuřeným rebelantům dobrodiní, která pro své poddané vykonala. Dav se uklidnil a kněžnu propustil.

A my pomaličku stejně svobodně jako kněžna sestupujeme kolem nádherné třešňové aleje k zámku.

Musíte uznat, že trasa výletu je krásná. Není divu, že na Slatiňany tak rádi vzpomínají také známí lidé, kteří se tu narodili. Mezi místní rodáky patří zpěvačka Helena Vondráčková a skladatel a zpěvák Jiří Vondráček, bratr Heleny a otec Lucie Vondráčkové.

Znáte nějakou písničku od Lucie nebo Heleny? Teď si ji můžete zazpívat.

Znáte řeba tuto? Z jaké je pohádky? Společně ji zpívají právě Helena Vondáčková a Václav Neckář.

Znám jednu starou zahradu,
kde hedvábná je tráva.
Má vrátka na pět západů
a mně se o ní zdává.
Tam žije krásná princezna,
má opálenou pleť.
Jen já vím, jak je líbezná,
tak neblázni a seď.

Žlutá značka nás nyní přivádí ke křižovatce a zpátky k zámeckému parku, kde už to známe. Buď jím můžeme projít stejně jako na začátku výletu, nebo si cestu zkrátíme, jak to ukazuje naše mapka. Jdeme podél zámecké zdi, dokud nenarazíme na modrou značku, která nás bezpečně dovede až na začátek výletu – k zámku z druhé strany.

Do cíle to máme jen pár minut a tajenku už je také vyluštěná. Copak to z ní na nás kouká?

Je to pohádková postava ze známého příběhu od Karla Jaromíra Erbena.

Tohoto koně známe z pohádky *Pták Ohnivák a liška Ryška* a sám Erben, sběratel lidové slovesnosti, píše, že se pohádka

našla v Čechách ve třech variantách, z nichž vytvořil jeden celek. Tiskem vyšla již v roce 1845 ve sbírce českých pohádek a pověstí pod názvem *O zlatém ptáku*.

Doufáme, že se vám dnešní výlet líbil jako nám, a slibujeme, že se tomuto kraji budeme věnovat více. Třeba se tu potkáme. A pokud ne, tak jistě na některém z příštích výletů.

Velmi děkujeme paní poslankyni Mgr. Janě Hanzlíkové za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! :)

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, www.zamek-slatinany.cz, www.turistika.cz

Otázky k tajence

1. Jakou má křížek barvu?

2. Opište nápis pod znakem.

3. Jaké je příjmení trenéra koní?

4. Opište první slovo nápisu.

5. Jak se jmenuje strom?

6. Opište druhé slovo z posledního řádku.

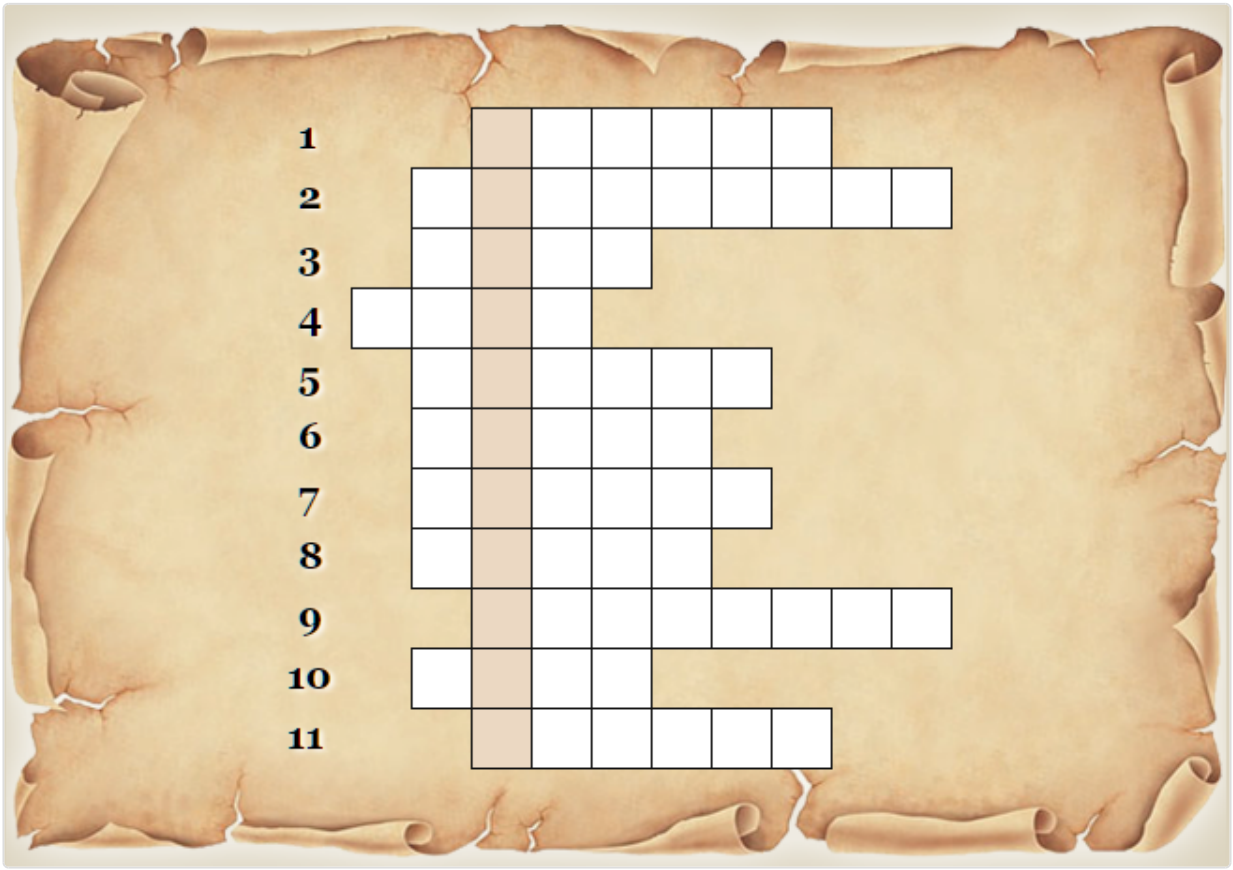
7. Jak se jmenuje plod stromu?

8. Jakou barvu má kůň na obraze?

9. Jak se křestním jménem jmenovala kněžna?

10. Jak se jmenuje pár kilometrů vzdálená rozhledna?

11. Opište jméno měsíce, které je zde zmíněno.

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 01.11.2026 10:15